

Predikan 17 e Tref, 22/9 2013

Pred. 5:9-15, 1.Tim. 6:7-11, Luk.12:13-21

Det är en svidande vidräkning av pengar och materiell rikedom som radas upp i dagens texter. Farligheten med pengar sätts i strålkastarljuset. Och det är så lätt för oss att ställa det materiella, fysiska i motsats till det andliga, det heliga. Att vara rik i världen, motsats till att vara rik i Gud. Men vi är Guds avbilder, satta in i en materiell, fysisk verklighet. Det är våra livsförutsättningar, en del av livets gåva. Annars hade ju Gud kunnat nöja sig med att skapa änglar eller några andra alltigenom andliga varelser. När vi läser texterna idag ska vi också minnas skapelsens röda tråd – orden "Och Gud såg att det var gott", om allt det skapade.

Egentligen tror jag att texterna idag handlar om rädsla. Och faktiskt om döden och livet som var temat förra söndagen. För den slags rikedom som tas upp i våra bibeltexter idag anar jag att den i ganska hög grad hör ihop med en rädsla, ett försök att få kontroll på livet och tillvaron. Försök att köpa sig trygghet och frihet. I grunden är det inget märkligt eller klandervärt. Men när den materiella tryggheten och friheten aldrig hittar botten, när den inte fyller ut och möter behovet, när rädslan hela tiden vidgas ytterligare – då blir det girighet, då blir man aldrig nöjd. Och då är man fattig som människa hur mycket rikedomar man än besitter.

Jag tror att det finns mycket rädsla hos oss människor. Inte så att vi går omkring och känner oss rädda, men som underliggande ändå styr oss. Vi kan t.ex. känna rädsla för döden, vilket berörs i alla tre texterna idag. Rädslan kring att vi eller någon vi älskar ska gå bort från den här världen och rädslan kring att de avtryck vi sätter här är högst ovissa. Men också en rädsla, eller en valhänthet, inför själva livet. Som mannen i evangeliet frågar vi "Vad skall jag göra?"

Hur ska vi undgå rädslan? Från 1400-talet finns två latinska texter "Ars moriendi" – vilket betyder "konsten att dö". De undervisar om hur människan kan dö på ett bra och värdigt sätt. Möjligen är texten omodern – men tanken passar också för vår tid. Om vi hade kunnat närma oss större kunskaper i konsten att dö tror jag att vi också hade tillägnat oss mer av konsten att leva. Att i mindre grad låta rädslan förminska oss. För jag tror att de hör intimt ihop, livet och döden. Det är påfallande hur den som under en tid befinner sig i dödens närhet ser livet med klarare ögon. Människans eviga frågor bär vi med oss; "Hur ska jag leva?", "Hur ska jag dö?" och "Vad handlar den här tillvaron om?" Men det tycks som att medvetenheten om döden skärper hela livsuppfattningen.

Han blev 29 år. I veckan dog Kristian. Han hade i drygt två år levt med cancer i magen och under det senaste året vetat att han skulle dö av det. Och han hade slutat vara rädd – därför att han hade tvingats bli nyfiken på döden. Och han berättade. Om vikten av att istället för att vara tidseffektiv eller kostnadseffektiv fundera över vad som är levnadseffektivt. Han pekade på det hisnande i livet, både det han hade varit med om och det som han nu förstod att han aldrig skulle hinna med. Han pratade om och gjorde kärleken viktig. Manade oss att inte hänga upp oss på banaliteter. Han berättade om smärtorna, helt osentimentalt, men också om sitt hopp och sin förvisning om att livets slut också är alltings början. Han fick oss att tänka, att se på våra liv, på vårt samhälle. Fick oss att känna tacksamhet och inspireras. Fick oss att le och gråta. Hans blogg har c:a 8 miljoner besök, hans bok hamnade på diverse topplistor och hans sommarprogram var ett av de mest lyssnade. Så – vi är många som lyssnade på det han tvingats iaktta, många som stavar på konsten att leva och därför

också närmar oss den som har något att säga om konsten att dö. Vi är många som vill bli kvitt en del av vår rädsla.

Då får vi hålla de här frågorna öppna i våra liv, söka efter pusselbitar, antydningar till svar, söka efter det som stärker livsmodet och dämpar rädslan. Och avslöja det som inte gör det, så som texterna idag vill göra.

I texterna för nästa årgång läser vi: "Gud är kärlek.[...] Rädsla finns inte i kärleken, utan den fullkomliga kärleken fördriver rädslan.[...] Vi älskar därför att han först älskade oss." (Ur 1.Joh.4:16-21)